

Handläggare
Carin Nyh
Telefon: 08-50824552018

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd
2023-11-23

Utred behovet av en funk-fältare

Svar på skrivelse

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens utredning som svar på skrivelsen.
2. Stadsdelsnämnden beslutar att inrätta en funkfältare i enlighet med utredningens förslag.

Sammanfattning

Förvaltningen har mottagit en skrivelse från Skärholmens stadsdelsnämnd om att utreda behovet av en funkfältare. I skrivelsen anförts att en potentiell funkfältare ska ha vissa likheter med funktionen äldrefältare som förvaltningen inrättade under 2022. I skrivelsen anförts också att förvaltningen i denna utredning ska rådgöra med rådet för funktionshinderfrågor samt redogöra för de ekonomiska förutsättningarna för att inrätta en funkfältare. Förvaltningen har utrett frågan och ser att det finns möjlighet att starta ett uppdrag för en funkfältare under 2024 där det hälsofrämjande arbetet skulle kombineras med uppsökande och undersökande arbete. Det uppsökande arbetet syftar då till att vara ett förebyggande och hälsofrämjande arbete. Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget att inrätta en funkfältare och föreslår att det genomförs i mindre skala under 2024 med uppdraget att arbeta uppsökande för bättre hälsa för personer med funktionsnedsättning i stadsdelen. Förvaltningen föreslår en provperiod på ca ett år med en efterföljande utvärdering. Förvaltningen bedömer att provperiod kan lösas med befintliga personella resurser, dock ska en del av utvärderingen vara att ta ställning till om en ny tjänst som funkfältare ska inrättas efter provperioden.

Skärholmens stadsdelsförvaltning
Avdelningen för stöd och service i egen regi

Bodholmsplan 2, 127 26 Skärholmen
Box 503
127 26 Skärholmen
Växel 08-508 24 000
Fax
skarholmen@stockholm.se
stockholm.se

Bakgrund

Förvaltningen har mottagit en skrivelse från Skärholmens stadsdelsnämnd om att utreda behovet av en funkfältare. I skrivelsen anförts att en potentiell funkfältare ska ha vissa likheter

med funktionen äldrefältare som förvaltningen inrättade under 2022. I skrivelsen anförs också att förvaltningen i denna utredning ska rådgöra med rådet för funktionshinderfrågor samt redogöra för de ekonomiska förutsättningarna för att inrätta en funkfältare. Förvaltningen har utrett frågan och redovisar här sitt svar.

Ärendet

Uppdraget som äldrefältare utreddes under åren 2020-2021 och formades som en uppsökande och stödjande insats i syfte att motverka ofrivillig ensamhet hos äldre i stadsdelen. Den nyinrättade äldrefältaren startade sitt uppdrag med att undersöka potentiella samverkanspartners och kommande aktiviteter inom ramen för detta uppdrag. Arbetet har bland annat koncentrerats till socialt relationsbyggande, undersökande vad den tänkta målgruppen önskar samt trygghetsfrågor och digital exkludering.

Uppdraget som äldrefältare och även en potentiell funkfältare grundar sig i de delar av förvaltningens uppdrag som inte är lagstyrt. I socialtjänstlagens delar om äldre fastslås att

”Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt.”

Lagen om särskilt stöd och service för personer med funktionsnedsättning (LSS) är en rättighetslag som ska garantera personer med omfattande och varaktiga funktionshinder goda levnadsvillkor, att de får den hjälp de behöver i det dagliga livet och att de kan påverka vilket stöd och vilken service de får. Målet är att den enskilde får möjlighet att leva som andra. LSS ger rätt till tio insatser för särskilt stöd och särskild service som människor kan behöva utöver det som de kan få genom annan lagstiftning. LSS är ett komplement till andra lagar och innebär inte någon inskränkning i de rättigheter som andra lagar ger.

Förebyggande arbete är inte lagstyrt, dock arbetar kommuner själva och ofta i samverkan med frivilligorganisationer med aktiviteter för äldre inriktat på förebyggande och hälsofrämjande där det bland annat ingår insatser för att motverka ofrivillig ensamhet, men även insatser som syftar till att motverka undernäring och stärka den fysiska hälsan. I Skärholmen har trygghetsfrågor vävts in i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet för äldre i stadsdelen. LSS innefattar inte heller förebyggande eller hälsofrämjande eller uppsökande arbete, liksom att det inte finns uttalat i SoL när det gäller äldre. Kommuner arbetar ofta inte med den typen av

stödsinsatser till personer som omfattats av LSS då lagen i sig medger att den enskilde ska få stöd för att utöva hälsofrämjande eller sociala aktiviteter i syfte att motverka ofrivillig ensamhet.

Trots att förebyggande arbete inte är lagstyrt visar både erfarenhet och forskning att kommunernas förebyggande arbete för att motverka ensamhet hos äldre är viktigt. Det bör också framhållas att i den kommande nya socialtjänstlagen lyfts förebyggande arbete fram som något som kommunerna ska arbeta med, inte något som de bör arbeta med enligt de nuvarande skrivningarna i socialtjänstlagen.

I samrådet med rådet för funktionshinderfrågor framkom att rådet känner till att det finns en omfattande ofrivillig ensamhet hos målgruppen, även bland unga personer med funktionsvariation som är utan sysselsättning. En funkfältare skulle enligt rådet kunna arbeta uppsökande på ett liknande sätt som äldre fältaren, funktionen skulle också ha en naturlig kontaktyta till rådet. Rådet lyfter också vikten av att ta med personer med en psykisk funktionsnedsättning. Överlag är rådet för funktionshinderfrågor positiva till förslaget, tycker att det ska prioriteras ekonomiskt och om möjligt undersöka möjligheterna för funktionen att utökas till Hägersten-Älvsjös stadsdelsförvaltning.

Stadsdelsförvaltningen har under 2023 arbetat med flera prioriterade mål, bland annat ett mål som handlar om hälsofrämjande för målgruppen personer med funktionsnedsättning. Prioriteringen kommer att kvarstå under 2024. Utredningen ser att det arbetet bör jämkas samman med uppdraget för en funkfältare där det hälsofrämjande arbetet skulle kombineras med uppsökande och undersökande arbete. Det uppsökande arbetet syftar då till att vara ett förebyggande och hälsofrämjande arbete. I det uppdraget bör det också ingå att på samma sätt som äldre fältaren gör undersöka vad målgruppen vill och önskar sig för typ av aktiviteter i stadsdelen. Hälsofrämjande insatser utgår från kunskapen om vad som gör att individer utvecklas väl och mår bra, medan förebyggande insatser utgår från kunskapen om vad som orsakar ohälsa och sjukdom hos individen. Utredningen ser att båda insatserna skulle kunna rymmas inom ramen för ett uppdrag som funkfältare. Att arbeta för bättre hälsa hos personer med funktionsvariation lyfts också av Sveriges Kommuner och Regioner som något som bör prioriteras.

Jämställdhetsanalys

Att arbeta med att erbjuda stöd och service på lika villkor för alla är grundläggande både enligt SoL och LSS. Jämställdhet mellan könen

är ett tydligt krav både i utredning och utförande, där det är särskilt viktigt att beakta eventuella förutfattade meningar kring könstillhörighet när utförandet planeras. En funkfältare bör ha i sitt uppdrag att i förväg överväga och kontrollera att aktiviteter vänder sig till båda könen, eller i de fall en aktivitet kan ses som ”könad” att den ändå är öppen och inkluderande för alla. Överlag ska alla aktiviteter som förvaltningen anordnar vara öppna för alla oavsett sexuell orientering. Det bör även ingå i funkfältarens uppdrag att överväga hbtqi-vänliga aktiviteter samt att beakta de verksamheter som har en hbtqi-certifiering. Samtliga aktiviteter bör också följas upp med en jämställdhetsanalys, exempelvis genom att titta på deltagande per kön. Med ett tydligt uppdrag att alla aktiviteter ska vara öppna för alla, att det bör övervägas att genomföra specifikt hbtqi-vänliga aktiviteter samt att ta med en jämställdhetsanalys i uppföljningen kan utredningen konstatera att införandet av en funkfältare skulle ha en positiv inverkan på jämställdheten inom området och avdelningen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för stöd och service i egen regi.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget att inrätta en funkfältare och föreslår att det genomförs i mindre skala under 2024 med uppdraget att arbeta uppsökande för bättre hälsa för personer med funktionsnedsättning i stadsdelen. Förvaltningen föreslår en provperiod på ca ett år med en efterföljande utvärdering. Förvaltningen bedömer att provperiod kan lösas med befintliga personella resurser, dock ska en del av utvärderingen vara att ta ställning till om en ny tjänst som funkfältare ska inrättas efter provperioden.

Lisa Kinnari
Stadsdelsdirektör
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Andreas Thorstensson
Avdelningschef
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lisa Kinnari, Stadsdelsdirektör	2023-11-06
Andreas Thorstensson, Ansvarig	2023-11-06